Num: 41.

KURYER EXTRA-ORDYNARYINY WARSZAWSKI.

DNIA 8. LISTOPADA ROKU 1760.

Z Warſzawy d. 8. Liſtopada.

Xiążę Jmć Prymas pożegnawſzy N. Krola Jmci, Xiążęcia Kurlandſkiego i przytomne Państwo, wyiechał z tąd dnia wczorayſzego do Skierniewic z Warſzawy, z ktòrey także Jchmć PP. Podżey Srażnik, Pac Piſarz Wielcy Litewſcy udali ſię do Litwy.

Dnia 4. tego mieſiąca o godzinie wtorey z południa Jeymć Pani Jozefa z Xiążąt Lubomirſkich Ponińſka Starościna Babimoſtſka ſzczęśliwie Syna powiła.

Wiadomości aż do dnia 29. przeſzłego mieſiąca, ktòreśmy z Saxonii odebrali, oznaymuią, że Krol Jmć Pruſki przez Elbę przeprawiwſzy ſię pod *Deſſau* i brzegiem rzeki *Muldy* idąc aż do okolic *de Schmiedeberg* iawnie pokazał, iż miaſto *Torgau* odebrać zamyślał; pobudziło to Feld Marſzałka Hrabię *de Daun* do udania ſię pod miaſto rzeczone i zaſłonienia onego wielkim woyſkiem ſwoim, do ktòrego woyſko Generała *Laſcy* i tę część, ktòra z Jmperyalnym woyſkiem złączona była ściągnął, przeto iż Krol Jmć Pruſki woyſka Generała *de Hülſen* i Xiążęcia *de Wurtemberg* do ſwego przyłączył. To tak bliſkie dwòch ogromnych woyſk położenie każe w krotce ſpodziewać ſię walney między niemi bitwy.

Feld-Marſzałek woyſk Roſſyiſkich Hrabia *de Butterlin* dnia 3. tego mieſiąca z Poznania wyiechał do woyſka Moſkiewſkiego kwaterę generalną w *Arenſwalde* maiącego.

Starania iak naywiękſzego dołożyć ma Roſſyiſkie woyſko na utrzy-

utrzymanie ſię w nieprzyiacielſkim Kraiu i założenie tak w Brandeburgii iako też i w Pomeranii zimowych kwater. Jakoż woyſko pod Kommendą Generała *Tottleben* do tąd w nieprzyiacielſkim kraiu zoſtaie.

Z Gniezna d. 31. Października.

Pod czas Generalney Kapituły odprawiły ſię dnia 27. tego mieſiąca w Kościele Katedralnym, zwyczaynym obrządkiem Jnſtallacye Jmci X. Mlickiego Prezydenta Trybunału Piotrkowſkiego na Scholaſteryą; Na Kanonią zaś po nim Jmci X. Taczanowſkiego. Dnia 29. tegoż mieſiąca Jmci X. *Mathy* Kanonika Poznańſkiego na Koadjutoryą Kanonii przez Jmci X. *Rieaucour* Biſkupa Ptolomaydy onemuż zapiſaną, ktòry po ſolenny *de pacifica poſſeſſione* proteſtacyi, hoyną między ubogich przed weyściem do Kapitularza rozdał iałmużnę, á potym całą prześwietną Kapitułę i liczne do ukontentowania czeſtował duchowieńſtwo.

Z Piotrkowa d. 6. Liſtopada.

We Wtorek przeſzły to ieſt w dzień S. Karola Xiążę Jmć Woiewoda Poznańſki, Marſzałek Trybunału Koronnego, zokoliczności Jmienin Xiążęcia Jmci Kurlandſkiego ſolenny dawał Bal, ktòry przy zaſtawieniu ſtołow wſpaniałą i miſterną ſymetryą, dawaniu rzęſiſtego ognia z ręczney ſtrzelby przez Gwardyą Koronną, przytomności całego Trybunału Duchownego i Swieckiego, tudzież innych wielu dyſtyngwowanych tu przytomnych Gości [do ktòrych przybył Jmć X. Załuſki Sufragan Płocki] ſpełnianiu zdrowia Nayiaśnieyſzego Kròla Jmci, Xiążęcia Kurlandſkiego, i całey Nayiaśnieyſzey Familii, z ukontentowaniem wſzyſtkich przytomnych do poźney nocy był przeciągniony. Nazaiutrz zaś Jchmć XX. Krakowſcy Duchowni, z tąd w Krakowſkie odiechali.

Z Paryża d. 13. Października.

Kròl Jmć dnia dziſieyſzego do *Fontainebleau* wyiechał, gdzie ſię ma dni 10. zabawić, Xiążę Jmć *de Bourgogne*, ktòrego zdrowie bardzo ſłabe, przyczyną wielkiey dla całego dworu ieſt troſkliwości, przeniòſł ſię do Zamku *La Meute* nazwanego.

Z Werſalu d. 16. Października.

Jmć Pan *Pingrè* i Jmć X. Opat *Chappe d' Auteroche* do Akademii Kròlewſkiey, wyzwolonych nauk należący, wybrani od Akademii i od Kròla Jmci mianowani na uważanie w mieyſcach zgodnych przyſzłego przechodu planety Wenery przez płaſzczyznę ſłoneczną, mieli honor prezentowania ſię Kròlowi Jmci. Pierwſzy znich będzie obſerwacye ſwoie czynił na wyſpie *Rodrigue* na Oceanie Murzyńſkim. Drugi do Peterburga poiedzie przeto, iż Akademia Paryſka od Peterburſkiey o przyſłanie iednego z gwiazdarzów

rzòw

rzów swoich była proszona. Z Peterburga zaś uda się do Syberii na obserwacyą tego na niebie przypadku.

Dyaryusz Woyska pod kommendą Generała Infanteryi Barona de Laudon *zostaiącego od dnia 22. do 26. Października. Z Generalney kwatery w* Krzonowitz.

Generał Leytnant Baron *de Beck* oznaymił nam dnia 22. tego miesiąca, że woysko pod kommendą Generała *Goltz* od woyska Króla Jmci Pruskiego odłączone most na Odrze wystawiło. Przez ktòra toż woysko dnia 17. przeszło, niewiadomo iednak dokąd się daley udać ma.

Od Generała *de Nauendorff* przyszła wiadomoś, iż we wsi *Jatschan* nie daleko wielkiego Głogowa, naydował się podiazd nieprzyiacielski z 300. Hussarów i nieco Jnfanteryi złożony. Przyt.m iż Garnizon Głogowski iednym Batallionem Gwardyi miał być zmocniony.

Dnia 23. Rożne były o obrotach Generała *Goltz* powieści. Generał Baron *de Beck* oznaymił, iż dnia 19. Nieprzyiaciel przez *Cotbus* przeszedł, á dnia 20. naydował się w *Triebel*. Oberstleytnant *Luzeni* wysłany na uważanie obrotòw Generała *Goltza*, oznaymił, iż pomieniony Genera dnia 20. stanął w *Sommerfeld* á dnia 22. w *Naumburg*

Podiazd ieden z 70. koni złożony od Generała Barona *de Nauendorff* wysłany, przez zdradę chłopow przewodnikòw wpadł na dwa Szwadrony Pruskich Hussarów, od ktòrych zewsząd był otoczony. Ale z takim bronił się męstwem, iż wiele nieprzyiacioł życia pozbawił, i nie ktòrych w niewolą zabrawszy umknął straciwszy 23. ludzi i tyleż koni.

Jnny podiazd na podsłuchy ku *Quaritz* wysłany podobną zdradą wpadł w ręce 6. Szwadronow Pruskich od ktòrych ze wsząd otoczony cały zginął.

Dnia 24, 25. i 26. nic się osobliwszego nieprzytrafiło, ale wszystkie przez te trzy dni powzięte wiadomości potwierdzaią iż Generał *Goltz* ku nam zmierza.

Deszcze gwałtowne od kilku dni padaiące tak rozszerzyły ieziora, ktòremi otoczona iest forteca *Cosel*, iż się obawiać potrzeba aby zamysły przeciwko niey uknowane niepodobnemi do wykonania nie stały się.

DONIESIENIE

Z Warszawy d. 8. Listopada.

Kiedy po zakończoney 6. Lotteryi w Suckczyznie, przy Gdańsku, z ktòrey niektòrzy Jnteressanci Warszawscy znaczne odebrali *præmia*, Siodma Lotterya tamże zaczynać się ma. Kròra te Lotterya w sześciu Klassach za wierać się będzie, i każdy Bille pierwszey Klassy za 7½. gr: z dru giey za 15. gr: Pruskich, z trze ciey za Złoty 1. z czwartey z Złot: 2. z piatey za Złotych 3. szòstey za Złot: 4. Pruskiey Mo nety wydany bydź ma: Więc s

każde-

każdemu, ktòryby informacyi do tey Lotteryi służącey mieć sobie życzył, do wiadomości donosi, że oney iako i biletòw u Jmci Pana *Albrechta* w Zamku J. K. MCi w Warszawie mieszkaiącego, Kollektora teyże Lotteryi za wzwyż mianowaną cenę dostać może.

Podaie się do wiadomości, iż nieiaki Piotr Kurowski służąc za Kamerdynera lat pięć u Jmci Pana Tadeusza Lipskiego Kasztelanica Łęczyckiego Podkomorzego J. K. MCi uciekł zabrawszy tak w pieniądzach iako i innych rzeczach z Garderoby na kilka tysięcy tynfow. Tenże pomieniony Kurowski wzrostu miernego, czarniawy, włosow czarnych, cery dobrey, suknie na nim zielone Francuskiego s[illegible] z kołnierzem aksamitnym zielonym, opończa szara kucbaią czerwoną podszyta, kapuza zielona z siwym barankiem, kordelas mosiężny. Ktoby onim wiedział niech napisze do Warszawy do Jmci Pana Zacharyaszewicza Sekretarza poczty będzie miał znaczną nadgrodę.

TARGI WARSZAWSKIE.

Dnia 7. Listopada.

orzec pszenicy Tynf:	13.	
yta - - -	7.	
czmienia - -	7.	
odu - - - -	9.	
vsa - - - - -	5.	
szy Jęczmienney -	10.	- 2.
o Tatarczaney -	10.	2.
o Jaglaney -	14.	2.

TARGI GDANSKIE

dnia 1. Listopada 1760.

Towar na Łaszty od 60. Korcow.

Pszenicy białey Polsk:	270. do	300.
Dito Pstrey - -	230.	260.
Dito Czerwoney -	220. -	250.
Dito Z Montow -	210. -	220.
Zyta od funt: 118. do 120.	-	146.
Dito od funt: 113. - 117.	-	142.
Jęczmienia - - -	150.	160.
Słodu - - -	200. -	220.
Owsa - -	95. -	100.

Cena rzeczy na funty

	Złote	Pr: grosze
Gozdzikow - - -	12.	
Cynamonu - - -	13.	
Szafranu *Gastin* - -	30.	
Dito Valens - - - -	24.	
Kawy Lewantckiey -	2.	12.
Kawy *Martinique.*	1. -	4.
Kawy *Sourinam* - -	1. -	2.
Herbaty - - -	5.	
Tabaki Hollenderskiey	- -	18.
Jndychu *St. Domingo* -	10. -	
Gryszpanu - - -	2. -	6.
Rakowych oczy - -	1. -	24.
Szczeciny - - - - -	-	15.

Kurs Pieniędzy.

Czerwony Złoty nowy	11. gr.	14.
Dito Stary ważny -	11.	8.
Dito Nieważny - -	10. -	12.
Talar bity ważny -	5. -	13.
Dito Nieważny - -	4. -	24.
Dito Banco - - -	6. -	15.
Rubel - -	4. -	9.
Louis d' Or. - - -	20. -	15.
Fridrichs d' Or. - -	20.	15.
Funt Flamancki - - -	gr.	390.

Na Złoty Pruski idzie Szostakow 5.

7[ma] LOTTERIA w Sukczynie Pod Gdańskim

Z wiadomośćią y miłośćiwym Pozwoleniem Jaśnie Wielmożnego, Przenawielebnieyſzego Jego Mośći Xiędza

Joſepha Hyacyntha z Rybna Rybinſkiego,

z Bożey Prowydencyi Opata y Prałata, Jaśnie Xiążęcey Fundacyi y Kłasztora Oliva, Ordinis Ciſtercienſum Jego Krolewskiego Mośći Sekretarza.

Pod Direkcyą Imci Pana Jakuba Dirkzena we Gdansku, z Loſſow 12000 y Zyskow, Præmiow y Freyloſſow lub wolnych Loſſow 9730 Summę 109550 złotych Polsko-Pruskich, wynoszących zoſtaiących, w ſześć Claſſes rozdzielona, y die 15. Sept. 1760 erygowana.

Pierwsza Klaſſa a 7½ gr. B. M.

1	Zysk	a	: : f.	800
1	: :	a	: : :	300
1	: :	a	: : :	100
1	: :	a	: : :	50
1	: :	a	: : :	40
1	: :	a	: : :	30
2	: :	a	20 :	40
3	: :	a	15 :	45
4	: :	a	12 :	48
5	: :	a	10 :	50
10	: :	a	8 :	80
10	: :	a	7 :	70
10	: :	a	6 :	60
20	: :	a	5 :	100
20	: :	a	4 :	80
30	: :	a	3 :	90
70	: :	a	2 :	140
210	: :	a	1 :	210

400 Zyskow czynią f. 2333
600 L. Woln. do drug. Kl. 1 5 gr. 300

1000 Zysk y L. woln czyn. f. 2633
2 Pr. dla pierwsz. y oſt. a 30 60
2 Pr. przed y po f. 800 a 20 40

1004 Zysk. L. woln. y P. czyn. f. 2733

Druga Klaſſa a 15 gr. B. M.

1	Zysk	a	: : f.	1000
1	: :	a	: : :	400
1	: :	a	: : :	200
1	: :	a	: : :	100
1	: :	a	: : :	50
1	: :	a	: : :	40
1	: :	a	: : :	30
2	: :	a	20 :	40
2	: :	a	18 :	36
4	: :	a	15 :	60
6	: :	a	12 :	72
7	: :	a	10 :	70
10	: :	a	8 :	80
15	: :	a	7 :	105
15	: :	a	6 :	90
30	: :	a	5 :	150
40	: :	a	4 :	160
100	: :	a	3 :	300
212	: :	a	2 :	424

450 Zyskow czynią f. 3407
550 L. Woln. do 3cia Kl. a 1 f. 550

1000 Zysk. y L. woln. czyn. f. 3957
2 Pr. dla pierwszy oſt. a 40 80
2 Pr. przed y po f. 1000 a 30 60

1004 Zysk. L. woln. y P. czyn. f. 4097

Trzecia Klaſſa a 1 f. B. M.

1	Zysk	a	: : f.	1500
1	: :	a	: : :	750
1	: :	a	: : :	300
1	: :	a	: : :	150
1	: :	a	: :	100
2	: :	a	50 :	100
2	: :	a	40 :	80
2	: :	a	30 :	60
3	: :	a	20 :	60
10	: :	a	15 :	150
10	: :	a	14 :	140
10	: :	a	12 :	120
10	: :	a	10 :	100
20	: :	a	8 :	160
20	: :	a	7 :	140
30	: :	a	6 :	180
50	: :	a	5 :	250
100	: :	a	4 :	400
226	: :	a	3 :	678

500 Zyskow czynią f. 5418
500 L. W. do czwart. K. a 2 f. 1000

1000 Zysk. y L. woln. czyn. f. 6418
2 Pr. dla pierwsz y oſt. a 80 160
2 Pr. przed y po f. 1500 a 60 120

1004 Zysk. L. woln. y P. czyn. f. 6698

Czwarta Klaſſa a f. 2 B. M.

1	Zysk	a	: : f.	2000
1	: :	a	: : :	1000
1	: :	a	: : :	500
1	: :	a	: : :	300
1	: :	a	: : :	200
2	: :	a	100 :	200
2	: :	a	50 :	100
2	: :	a	40 :	80
3	: :	a	30 :	90
4	: :	a	20 :	80
10	: :	a	18 :	180
15	: :	a	15 :	225
15	: :	a	14 :	210
15	: :	a	12 :	180
15	: :	a	10 :	150
15	: :	a	9 :	135
20	: :	a	8 :	160
50	: :	a	7 :	350
100	: :	a	6 :	600
277	: :	a	5 :	1385

550 Zyskow czynią f. 8125
450 Loſ. Woln. do piątey Kl. a 3 f. 1350

1000 Zysk. y L. woln. czyn. f. 9475
2 P. dla pierwsz. y oſtatn. f. 100 200
2 P. przed y po 2000 a f. 80 160

1004 Zyskow, Loſow woln. y Pr. czyn. f. 9835

Piąta Klaſſa a f. 3 B. M.

1	Zysk	a	: : f.	3000
1	: :	a	: : :	1500
1	: :	a	: : :	750
1	: :	a	: : :	500
1	: :	a	: : :	300
1	: :	a	: : :	200
4	: :	a	100 :	400
4	: :	a	50 :	200
4	: :	a	40 :	160
4	: :	a	30 :	120
10	: :	a	20 :	200
20	: :	a	18 :	360
20	: :	a	15 :	300
20	: :	a	14 :	280
20	: :	a	13 :	260
20	: :	a	12 :	240
100	: :	a	10 :	1000
150	: :	a	9 :	1350
218	: :	a	8 :	1744

600 Zyskow czynią f. 12864
600 L. Woln. do Szoſtey Kl. a 4 f. 2400

1200 Zysk y L. woln. czyn. f. 15264
2 P. dla pierwszy. oſt a 150 300
2 P. przed y po f. 3000 a 100 200
2 P. przed y po f. 1500 a 50 100

1206 Zyskow Loſow woln. y Pr. czyn. f. 15864

Szoſta Klaſſa a 4 f. B. M.

1	Zysk	a	: : f.	6000
1	: :	a	: : :	3000
1	: :	a	: : :	1500
4	: :	a	1000 :	4000
4	:	a	500 :	2000
4	:	a	400 :	1600
5	: :	a	300 :	1500
6	: :	a	200 :	1200
6	: :	a	150 :	900
20	: :	a	100 :	2000
20	: :	a	50 :	1000
20	: :	a	40 :	800
30	: :	a	30 :	900
40	: :	a	25 :	1000
50	: :	a	20 :	1000
60	: :	a	18 :	1080
70	: :	a	17 :	1190
90	: :	a	16 :	1440
100	: :	a	15 :	1500
200	: :	a	14 :	2800
342	: :	a	13 :	4446
426	: :	a	12 :	5112

1500 Zyskow czyn. f. 45968
3000 Zyskow Extraord. a f. 4. 12000

4500 Zyskow czynią f. 57968
2 P dla pierw. y oſt. a 250 f. 500
2 P. prz. y po f. 6000 a 200 400
2 P. prz. y po f. 3000 a 150 300
2 P. prz. y po f. 1500 a 100 200

4508 Zyskow y Prem. czyn. f. 59368

Percepta.				BILANZ		*Expensa.*		
1 Klassa	12000 Lossow	a 7½ gr.	f. 3000		1 Klassa	1004	Zysk, Lossow wolnych y Pr.	f. 2733
2	11600	a 15	5800		2	1004		4097
3	11150	a f. 1	11150		3	1004		6698
4	10650	a 2	21300		4	1004		9835
5	10100	a 3	30300		5	1206		15864
6	9500	a 4	38000		6	4508		59368
Solucya supełna czyn.		a f. 10 22½ gr.	f. 109550			9730	Zysk Lossow wolnych y Pr.	f. 98595
					Odtrąci się 10 od sta			f. 10955
								109550

Ponieważ wola Ichmsciow Panow Kollektorow od wiele mieyściow, żeby Plany y Biliety nowey 7mey Lotteryi rychley do ręknich expediowane były, niżili 6sta y ostatna Klasa terazniey szey 6stey Lotteryi z ciągnieniem Losow się zaczyna, zeby tym więcey czasu do wydania Losow mieli, z tey racyi Plany y Biliety tym prędzey wydane będą, y wolno nim wedlug upodobania y potrzeby swych o tym disponowac.

Solucya Pierwszey Klasy jest a 7½ gr. Drugiey a 15 gr. Trzeciey a f. 1, Czwartey a f. 2., piątey a f. 3, Szostey a ostatniey Klassy f. 4 Polsko Pruskiey monety.

Zaczyna się wydawanie Losow w poniedzialek dnia 22. September 1760. y kontinuowane będzie poty poki nie będą wydane a naydaley do 12. Decembr. ktorego dnia Kollekta ma się skoncSyć, y pierwsza Klasa zaczynać lub agitowac się będzie poniedziałek dnia 15. Decembr. 1760.

Druga, Trzecia, Czwarta, Piąta y Szosta Klasa, takze expediowane będą consequenter od 5 do 5 niedźiel to jest.

Druga Klasa w Poniedziałek d. 19. Januariy 1761.
Trzecia Klasa w Poniedziałek d. 23. Februar.
Czwarta Klasa w Poniedziałek d. 30. Merz.
Piąta Klasa w Poniedziałek d. 4. Mey.
Szosta lub ostatna Poniedzialek d. 8. Junii.

Y muszą się stał odmienienia albo przyłozenia tak nie wyszlych y wolnych Losow od kazdey Klasy, naydaley w Piątek przed Ciągnienieni kazdey na stępuiącey Klasy pod utratą Losow.

Ta Lotterya publicznie expediowana będzie tu w Sukczynie gdzie przez dwoch Dzieci z sierocinskiego Domu Losy będą wyięte, przy prezencyi, Jehm. Panow Interessentow ktorym się upodobac, będzie przytym się znaydować.

Wszytkie 12000 Losow razem będą w Puskę włożonę na przeciwko ktorey 1000 Zyskow y Losow wolnych pierwszey Klasy zwyczaynym sposobem wyięte ua potym ale od tych wyszłych Losow tilko wolne Losy kazdy Klasy, (poniewaz Zysky więcey Waloru nie maią.) znowu w Machinę albo Puszkędo tych nie wyszlych Losow do drugiey Klasy włozone będą, y tak zna stępuiących Klassow przez co kazdy mozn widzieć, z drukowanych Tabellow, czyn swoy Los Lub Numer wyszedszy, ezyli Zyskiem. Prœmią wolnym Losem albo nyczym.

Wtey Lotteryi są 12000 Losow y 9730 Zyskow. Prœmiow y Losow wolnych, przy tym to trzeba obserwowac ze w ostatney Klasie jeszcze nie proznych Losow 2 na przeciwko jednemu Zyskowi się znayduią.

Possessorowie Losow lub Interessenci tey Lotteryi kiedy ich Losy wygraią powinni się o zaplatę Zyskow ozywać do tych Kollektorow gdzie Losy wzięli a to 2 Niedzieli po skonczeney kazdey Klasie.

Z Zyskow y Prœmiow otrzymanych według Tabellow drukowanych nie otrąci się nic, gdy Procenta Lotteryi nalezące w Bilanzu są przypisane przeto kazdy Zysk swoy zupełnie odbierze.

Inquantumby ktory Collector niemiał punktualnie zapłacic Zyskow na wydane Losy w swoiey Kollekcie przypadaiących, Possessorowie tych Lossow mogą się addressowac, do Direktora, ktory deklaruie punktualną zapłatę.

Lossy lub Billetty, maią byc podpisane, przez Direktora Im. P. Jakuba Dirkzena, a żadne insze Billetty lub podpisy nie będą mieli Waloru gdy do kazdey Klasy są Biliety drukowane y podpisane. Choczby ta obszerna Publikacya we wystkich przeszlych Planach wyrażona, że od każdey Klasy nowe Biliety wydane będą, y żadna zaplata, na Kwitowane albo napisane Biliety się stac nie miała, iednak do wiadomości się podało, że Kolektorowie się uśmieli, Biliety sw. je Interessentom, przeciw zakazaniu, kwitowac, prawdziwe Biliety ale, ktore ieno sam walor maią, pozatrzymali, Imsciow Interessentow przez to Konfundowac, takze z tym znowu wyraźnie wiadomo będzie uczyniono, żeby każdy Interessent o tym się starał, ze swoy od Dyrektora samego podpisany Biliet do każdey Klasy należący do rąk swych odebrał. in casu omieszkania, szkodą, ktora przez to stac się może każdy winności swoiey trzeba przypisac.

Ci ktorzy otrzymaią wolny Los, podług Tabellow, dostaią zamiast Zysku, Los bez solucyi do następuiącey Klassy, tegoz samego Numeru.

Jezeliby się trafiło ze jeden znacznych Zyskow, przed y po ktorych się znayduią Prœmia, miałby wyiść nay pierwey albo na ostatku w kazdey Klasie Possessor takiegoz Lossu nie tylko swego Zysku y Prœmiow pierwszego y ostatniego Losu, ale y Prœmiow, ktore są naznaczone przed y po tak wielkim Zysku, profitowac będzie.

Billetty teyze Lotteryi, znayduią się w Warszawie u Jm. P. C. E. Albrecht, Not. de la Commiss. du Tres. du Roi.

Drukowano Litterami Szreyberskimi.

Num: 41.

SUPLEMENT

Z GAZET CUDZOZIEMSKICH

DNIA 8. LISTOPADA ROKU 1760.

Z Hamburga d.20. Padziernika. Doszły nas tu od woyska Szwedzkiego w *Pretsch* stoiącego wiadomości następuiące.

Generał *Werner* z Szczecina w te strony obròciwszy się, uderzył pod *Passewalck* na podiazd Generała *Ehrensweerd*, wiemy że ta utarczka dla nieprzyiacioł cale nie pomyślna była, ale szczegulnego oney opisania ieszcze nie mamy.

Tu kròtko namienić możemy, iż gdy podiazd złożony z 300. Woluntaryuszów, 100. Hussarów, i nieco iazdy wysłany był na wzwiady pod kommendą Majora *de Platten*, od Generała *Ehrensweerd*, aż ku Szecinowi o mil dwie od *Passewalck*, napadł w drodze przy *Löcknitz* na całą dywizyą Generała *Werner* złożoną z 10. Szwadronów iazdy i 2. Dragonii także 7. Batalionòw, z ktòrych 4. było Granadyeròw, i dwòch wolnych kompanii. Rzecz była cale niepodobna woysku naszemu w takiey nie przyiaciela siłą przewyższaiącego bliskości, cofnąć się bez oczewistego niebespieczeństwa. Za czym Woluntaryuszowie nasi po uporczywey bitwie po większey części albo na placu legli, albo się w niewolą dostali. Major iednak *de Platten* z iazdą i Hussaryą przebił się przez woysko nieprzyiacielskie i do *Passewalck* trafił. Poszli za nim w pogoń nieprzyiaciele i przed miastem w szyku stanęli. Miasto żadney obrony nie maiące osadzone tylko było pikietami od 4. Batallionòw za rzeką *Ucker* nayduiących się wziętemi. Przed Miastem dwa były szczupłe szańce, w ktòrych po 40. ludzi postawiono z trzema małemi w każdym armatami.

Nieprzyiaciel na oba te szańce razem uderzył używaiąc na to 2. batallionòw, ogień z armat naszych Karteczami nabitych, wielką w nich klęskę sprawił, ale od przedsięwzięcia nie odwiòdł, gdyż ludzie nasi z szańcòw przerzeczonych ustąpić musieli. Zatym na miasto uderzyli, siłę naywiększą wywieraiąc na bramę *Szczecińską*, á potym *Prentzlowską*. Ten attak godzin kilka trwał, gdy zaś nasi

z nie-

z nieporównanym męstwem nieprzyiaciela po kilka kroć odparli, wysłali ci trębacza upominaiąc Kommendanta do poddania się, który żadnemi namowami do tego się skłonić nie chciał. Zatym do attaku powrócili, który równie iako i inne był nieskutecznym, tak dalece że woysko Pruskie wiele ludzi utraciwszy, przedsięwzięcia odstąpić swego musiało.

Generał *Ehrenswerd* w wycieczce iedney szanę odniósł. Utraciliśmy na 600. ludzi. Nieprzyiaciel podług iednostayney powieści zbiegów i wzietych w niewolą daleko większą poniósł klęskę. Generał *Werner* w nocy cofnął się ku *Löcknitz*. Generał Kommendant, odebrawszy wiadomość o niebeśpiecznym stanie podiazdu naszego wysłał 4. batalliony na odsiecz zawartym w *Passewalck*, które iednak dopiero po odeyściu nieprzyiacioł nadciągnęły. Ze zaś słuszna przyczyna była do mniemania, iż Generałowie *Werner* i *Stutterheim* złączonemi siłami nazaiutrz z obustron na Miasto uderzą; sądzono za rzecz potrzebną aby się woysko ku *Passewalck* zbliżyło. Ruszyło się tedy całę woysko dnia wczorayszego 4. Października i obozem stanęło pod *Pretsch*. Ale że nieprzyiaciel w wielkiey zostaie spokoyności i nasze w *Passewalck* woysko 4. batallionami iest zmocnione, iutro to iest dnia 6. Pazdziernika do *Prentzlow* z woyskiem powrócimy.

Dyaryusz woyska pod kommendą Generała Infanteryi Barona de Loudon *zostaiącego od dnia 13. do 21. Października. Z Generalney kwatery w* Ober-Glogau.

Dnia 13. tego miesiąca Generał Baron *de Loudon* woysko swoie, między *Swidnicą* i *Reichenbach* prowadził i stanął prawym skrzydłem w *Hunsfeld* lewym ku *Ludwigsdorff*.

Generał Leytnant *de Nauendorff* tegoż dnia oznaymił, że Hrabia *Castelli* Kapitan Hussarów *de Nadasty* wysłany na wzwiady ku Wrocławiowi, nie daleko *Lissy* od 3. lub 4. Szwadronów Pruskich Hussarów był attakowany, i dla siły nieprzyiacielskiey przewyższaiącey, lubo się z wielkim męstwem przez długi czas bronił, ustąpić musiał. Co iednak tak ostrożnie wykonać nie mógł aby się sam z iednym Kapralem i 28. ludzi w niewolą nie dostał.

Dnia 14. woysko odpoczywało i nic się osobliwszego nie trafiło. Podiazdy tylko nasze w ślady Króla Jmci Pruskiego wysłane ku Głogowowi i *Sagan* doniosły, iż Generał *Goltz* za Królem poszedł.

Dnia 15. Generał *Loudon* z woyskiem na dwie części podzielonym poszedł z *Hundsfeld* ku *Frankenstein* gdzie stanął obozem.

Ponie-

Ponieważ Krol Jmć Pruſki nie kazał, aby tranſport, ktory miał być z Wrocławia wyſłany, z tego miaſta wyſzedł, Generał *de Nauendorff* odebrał rozkaz, aby z iazdą lekką przez Lignicę w *Kotzbach* ſtanął dla uważania obrotow nieprzyiacielſkich z obuſtron Odry, zoſtawiwſzy w Lignicy dwa Batalliony *d' Arberg*, á inne dwa ku *Kunzendorff* do Generała *de Wolferſdorff* wyſławſzy.

Dnia 16. znowu odpoczywało woyſko. Generał *de Wolferſdorff* oznaymił, iż ieden z iego podiazdow zabrał kilka wozow drew, ktore Garnizon Swidnicki, dla ſiebie ſprowadzał. Także, iż po kilka kroć tenże garnizon od niego był zatrwożony.

Generał Major Markiez *de Botta*, ktory także wyſłany był nie dawno ku Wrocławiowi, oznaymił, iż dnia 13. przybył do *Conth*. Dnia 14. rozpędził ſtraże, ktore Pruſſacy w tych okolicach mieli, á zatym ſam ku Wrocławiowi pomknąwſzy ſię okopał ſię w *Groſſ-Mochberg*, gdzie Generała Leytnanta *de Tauenzin* z gory *de Grebiſchen* położenie i moc iego upatruiącego do Miaſta zapędził, i dowiedział ſię, że nieprzyiaciel okopami opaſał całe to mieyſce, ktore ieſt od *Rothen-Brucken* aż do Miaſta, ktore przedmieście S. Mikołaia z Kościołem tegoż imienia zawiera. Ze w tych okopach 3. nieprzyiacielſkie Batalliony poſtawione były. A garnizon Wrocławſki na 10,000. ludzi wynoſił, przeto Generał *de Botta* nie rozumieiąc aby mogł czego dokazać w tych okolicach, poſzedł do *Zwoycke* á dnia 16. aż do *Munſterberg* pomknął ſię. Podiazdy, ktore na prześladowanie woyſka Pruſkiego wyſłano, oznaymiły, że dnia 15. Krol Jmć Pruſki ſtanął w *Sorau*.

Dnia 17. Generał *Loudon* w dawnieyſzym położeniu zoſtał. Wyſłał iednak ku *Kimnig* Generała Majora Barona *de Schakmin* z Regimentem Dragonii *de Kollowrath* 1. Batallionem Kroatow, i Kopaczami Szańcow. Markiez *de Botta* wziął także rozkaz aby z ſwym podiazdem powrocił i znim pod Kommendą Jmi Pana *de Schakmin* w przedniey ſtraży ſtanął. Zlecona ieſt oraz iemu naprawa moſtu w *Roth-hauſs* nad rzeką Niſsą.

Dnia 18. Tąż ſamą co i przednia ſtraż drogą, poſzła reſzta woyſka.

Dnia 19. Woyſko ſtanęło obozem w *Lashuth* á przednia ſtraż pomknęła ſię ku *Zultz*.

Dnia 20. Jmć Pan *de Loudon* ſam w *Ober-Glogau* ſtanął i oglądał położenie mieyſc aż ku *Coſel*, i oboz w *Zultz* założył.

Dziś dnia 20. Woyſko odpoczywa, á że Forteca *Koſel* iuż opaſana ieſt z iedney ſtrony Odry, iutro z drugiey cale zamknięta będzie.

dzie. Woyſko całe w krótce tu ſtanie, á moſt do kommunikacyi woyſku ſłużący iuż ieſt dokończony. Pułkownik *Faber* zoſtał ſię w *Zultz* z Regimentem *de Loudon* piechoty, i 100. koni dla zaſłonienia Artyleryi w obleżęniu ſłużyć maiącey, która w drodze zoſtaie. Major *Pierckiehl* w *Koppitz* ma ſtanąć z 200. Dragonii tyleż Kroatów i 100 Huſſarów dla uważania obrotów garnizonu Wrocławſkiego z tamtey ſtrony rzeki Niſsy.

Z Lipſka d. 25. Października. W zebraniu nowin z rozmaitych Krajow, które tu prócz gazet zwyczaynych z druku wychodzą, te ciekawości godne nayduią ſię wiadomości.

Dnia 19. Września pięć razy piorun w fortecę *Gaeta* uderzył i onę ſpalił iako też i prochowy magazyn, w którym naydowało ſię 180,000. funtow prochu.

Dnia 13. tegoż mieſiąca Marſzałek Xiążę *de Broglie* wydał ſurowy Mandat, który od regencyi Kaſſelſkiey i przełożonych w Haſſyi ma być ogłoſzony. Zawiera zaś, naprzód zakaz iak nayſurowſzy oznaymowania nieprzyiacielowi bądź uſtnie bądź liſtownie w iakim położeniu woyſko Francuſkie zoſtaie, albo iakie przedſiębierze obroty. Przeſtępcy tego zakazu iako ſzpiegowie ſzubienicą bez odwłoki karani być maią. Powtóre oznaymuie, iż wſzyſtkie wſie do którychby przyſzedłſzy Francuzi od obywatelow nagabani byli, ieśli w przeciągu godziny iedney przywodzcy do tego, nie będą karani, do ſzczętu ſpalone będą, á przełożeni i dozorcy poſpolſtwa przyzwoitą buntownikom odnioſą karę, ieśli podległych ſobie, ile możności w nich będzie, w karności nie utrzymaią. Do tego takowi nieſforni ludzie na worku karani będą nadgradzaiąc wſzyſtkie któreby woyſko Francuſkie mogło przez to ponoſić ſzkody.

Z Londynu naſtępuiące o zabiciu Wielkiego Mogola wyſzły wiadomości. Gdy ſię ten Monarcha cale na wielkiego Wezyra ſwego ſpuſzczał za rzecz powadze ſwoiey nader przeciwną poczytał Wezyr, iż bez iego rady nay przednieyſi tego państwa żołnierze, których *Patnami* zowią do Miaſta *Delli* ſprowadzeni byli. Zaczym poſtanowił zaboyſtwem Pana ſwego zemścić ſię tey obelgi. Namówił go tedy do wyiechania w pole. W którey drodze gdy grób iednego z tych, których Mahometani za świętych maią miiali, upominał go aby cześć należytą świętemu wyrządził. Usłuchał go dobry Monarcha i z konia zſiadſzy udał ſię do Kaplicy przy grobie wyſtawioney na modlitwę. Tam gdy klęknąć miał wypadli utaieni mordercy i ſtróną go uduſili.